

СИЛАБУС

Базова інформація про дисципліну	
Назва дисципліни	DP048 Національна економіка / National Economy
Рівень вищої освіти	Перший (бакалаврський) рівень
Галузь знань	05 «Соціальні та поведінкові науки»
Спеціальність	051 «Економіка»
Освітня програма	Економіка та управління бізнесом
Семестр	1
Курс	2 (зі скороченим терміном навчання на базі ОКР фаховий молодший бакалавр) 3 (повний термін навчання)
Анотація курсу	Предмет навчальної дисципліни є економічна система, в якій стабільними, динамічними, повторюваними та стійкими взаємозв'язками поєднані умови та чинники виробництва, результати діяльності, сукупність економічних агентів і економічні відносини, інститути, традиції, принципи та механізми господарювання, що у своїй взаємодії формують єдиний господарський комплекс. Мета навчальної дисципліни полягає у формуванні знань про закономірності становлення, функціонування та розвитку національної економіки як динамічної системи та підсистеми світового господарства з позицій виділення загальних тенденцій еволюції економічних систем та особливостей вітчизняної практики господарювання.
Сторінка курсу в MOODLE	http://78.137.2.119:2929/course/view.php?id=227
Мова викладання	українська
Лектор курсу	канд. екон. наук Здір Віктор Анатолійович канали комунікації: СДН «Moodle»: повідомлення в чаті E-mail: victor19831111@ukr.net
Місце дисципліни в освітній програмі	
Освітня програма	http://csbc.edu.ua/documents/otdel/ooop_ee24.pdf
Перелік загальних компетентностей (ЗК)	ЗК2. Здатність зберігати моральні, культурні, наукові цінності та примножувати досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя. ЗК3. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу. ЗК4. Здатність застосовувати знання у практичних

	ситуаціях. ЗК5. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово. ЗК8. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел. ЗК11. Здатність приймати обґрунтовані рішення.
Перелік спеціальних компетентностей (СК)	СК1. Здатність виявляти знання та розуміння проблем предметної області, основ функціонування сучасної економіки на мікро-, мезо-, макро- та міжнародному рівнях. СК3. Розуміння особливостей провідних наукових шкіл та напрямів економічної науки. СК4. Здатність пояснювати економічні та соціальні процеси і явища на основі теоретичних моделей, аналізувати і змістовно інтерпретувати отримані результати. СК5. Розуміння особливостей сучасної світової та національної економіки, їх інституційної структури, обґрунтування напрямів соціальної, економічної та зовнішньоекономічної політики держави. СК6. Здатність застосовувати економіко-математичні методи та моделі для вирішення економічних задач. СК8. Здатність аналізувати та розв'язувати завдання у сфері економічних та соціально-трудових відносин. СК9. Здатність прогнозувати на основі стандартних теоретичних та економетричних моделей соціально-економічні процеси. СК10. Здатність використовувати сучасні джерела економічної, соціальної, управлінської, облікової інформації для складання службових документів та аналітичних звітів. СК11. Здатність обґрунтовувати економічні рішення на основі розуміння закономірностей економічних систем і процесів та із застосуванням сучасного методичного інструментарію. СК12. Здатність самостійно виявляти проблеми економічного характеру при аналізі конкретних ситуацій, пропонувати способи їх вирішення. СК13. Здатність проводити економічний аналіз функціонування та розвитку суб'єктів господарювання, оцінку їх конкурентоспроможності.
Перелік програмних результатів навчання	ПРН 2. Відтворювати моральні, культурні, наукові цінності, примножувати досягнення суспільства в соціально-економічній сфері, пропагувати ведення здорового способу життя. ПРН 3. Знати та використовувати економічну термінологію, пояснювати базові концепції мікро- та макроекономіки, ПРН 4. Розуміти принципи економічної науки, особливості функціонування економічних систем. ПРН 5. Застосовувати аналітичний та методичний інструментарій для обґрунтування пропозицій та

	прийняття управлінських рішень різними економічними агентами (індивідуумами, домогосподарствами, підприємствами та органами державної влади). ПРН 6. Використовувати професійну аргументацію для донесення інформації, ідей, проблем та способів їх вирішення до фахівців і нефахівців у сфері економічної діяльності. ПРН 7. Пояснювати моделі соціально-економічних явищ з погляду фундаментальних принципів і знань на основі розуміння основних напрямів розвитку економічної науки. ПРН 8. Застосовувати відповідні економіко-математичні методи та моделі для вирішення економічних задач. ПРН 9. Усвідомлювати основні особливості сучасної світової та національної економіки, інституційної структури, напрямів соціальної, економічної та зовнішньоекономічної політики держави. ПРН 10. Проводити аналіз функціонування та розвитку суб'єктів господарювання, визначати функціональні сфери, розраховувати відповідні показники які характеризують результативність їх діяльності. ПРН 11. Вміти аналізувати процеси державного та ринкового регулювання соціально-економічних і трудових відносин ПРН 12. Застосовувати набуті теоретичні знання для розв'язання практичних завдань та змістовно інтерпретувати отримані результати. ПРН 13. Ідентифікувати джерела та розуміти методологію визначення і методи отримання соціально-економічних даних, збирати та аналізувати необхідну інформацію, розраховувати економічні та соціальні показники. ПРН 16. Вміти використовувати дані, надавати аргументацію, критично оцінювати логіку та формувати висновки з наукових та аналітичних текстів з економіки. ПРН 17. Виконувати міждисциплінарний аналіз соціально-економічних явищ і проблем в одній або декількох професійних сферах з врахуванням ризиків та можливих соціально-економічних наслідків. ПРН 20. Оволодіти навичками усної та письмової професійної комунікації державною та іноземною мовами. ПРН 21. Вміти абстрактно мислити, застосовувати аналіз та синтез для виявлення ключових характеристик економічних систем різного рівня, а також особливостей поведінки їх суб'єктів.
--	---

Опис дисципліни	
Структура навантаження на студента	Загальна кількість годин – 120 Кількість кредитів – 4 Кількість лекційних годин – 22 Кількість практичних занять – 23 Кількість годин для самостійної роботи студентів – 75 Форма підсумкового контролю – екзамен
Методи навчання	Вербальний метод; пояснювально-демонстраційний метод; метод проблемного викладання; індивідуальні та групові завдання; розв'язування задач, робота з навчально-методичною літературою (конспектування, тезування, анотування тощо); метод візуалізації (презентація, метод ілюстрації).
Зміст дисципліни	
Тема 1. Сутність та особливості національної економіки	Предмет і задачі курсу. Зв'язок національної економіки з іншими економічними дисциплінами. Ознаки національної економіки як єдиного складного господарського організму. Основні економічні показники національної економіки. Моделі національних економік. Особливості формування та розвитку національної економіки України.
Тема 2. Характеристика економічного потенціалу	Поняття про склад потенціалу національної економіки. Природноресурсний потенціал. Демографічний і трудовий потенціал. Науковотехнічний потенціал. Інформаційний потенціал. Виробничий потенціал. Зовнішньоекономічний потенціал. Екологічний потенціал. Основи формування господарського комплексу. Промисловий комплекс. Агропромисловий комплекс. Будівельний комплекс.
Тема 3. Структура господарського комплексу України	Інституційні чинники розвитку національної економіки. Сутність та різновиди чинників розвитку національної економіки. Поняття та види інституційних чинників розвитку національної економічної системи. Макроструктурні чинники розвитку національної економіки. Інновації як чинник розвитку національної економічної системи. Інвестиційна модель розвитку національної економіки. Характеристика потенційних джерел залучення інвестицій у національну економіку.
Тема 4. Структурна перебудова національної економіки	Трансформаційні процеси в національній економіці. Формування відкритої економіки Структурна перебудова і інвестиційні процеси Державна політика в сфері структурної перебудови.
Тема 5. Основні показники функціонування національної економіки	Система національних рахунків у відповідності з міжнародним стандартом. Поняття валового внутрішнього продукту. Роль цінового фактора у вимірюванні ВВП
Тема 6. Ринок праці та оцінювання рівня життя	Економічні коливання та економічні цикли. Ринок праці та механізм його функціонування. Зайнятість і безробіття. Економічна нерівність.

Тема 7. Державність та державне управління економікою	Місце держави в ринковій економіці. Ринковий механізм регулювання національної економіки. Корпоративне регулювання в господарській системі національної економіки. Державне регулювання економіки: бюджетне, податкове, фінансово-кредитне регулювання. Мале підприємництво та важелі його державного регулювання в Україні.
Тема 8. Мезорівень національної економіки	Поняття та сутність інфраструктури національного ринку. Складові елементи інфраструктури національного ринку. Інфраструктурне середовище національного ринку та його склад. Функції інфраструктури національного ринку. Інфраструктура товарного ринку та її складові. Функції інфраструктури товарного ринку. Особливості функціонування інфраструктури товарного ринку. Інфраструктура фінансового ринку та її складові елементи. Специфіка функціонування інфраструктури фінансового ринку на сучасному етапі. Проблеми та перспективи розвитку інфраструктури національного ринку в сучасних умовах господарювання.
Тема 9. Мікрорівень національної економіки	Підприємство як суб'єкт ринку та виробничо-ринкова система. Фактори виробництва.
Тема 10. Політика економічного зростання і розвитку національної економіки	Економічне зростання як категорія національної економіки. Фактори економічного зростання національної економіки. Типи та способи економічного зростання. Показники економічного зростання. Політика економічного зростання.
Тема 11. Зовнішньоекономічна діяльність країни	Поняття і сутність зовнішньоекономічної діяльності. Платіжний баланс. Валютний курс. Вплив зовнішньої торгівлі на економіку
Політика дисципліни	
Політика відвідування	Регулярне відвідування всіх видів занять, своєчасність виконання самостійної роботи. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, міжнародне стажування) навчання зорганізується в он-лайн формі за погодженням із керівником курсу.
Політика щодо дедлайнів та перескладання	Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку.
Академічна доброчесність	У випадку недотримання політики академічної доброчесності (плагіат, самоплагіат, фабрикація, фальсифікація, списування, обман, хабарництво) передбачено повторне проходження оцінювання.
Використання ІІІ	Використання ІІІ під час виконання завдань регламентується Політикою «Використання ІІІ в освітньому процесі ЧДБК» Завдання мають маркування регламенту використання ІІІ.
Підсумковий контроль	Іспит у кінці семестру

Система оцінювання

Система оцінювання підсумкової успішності студентів поділяється на **поточний контроль** та **семестровий контроль**.

Поточний контроль здійснюється протягом семестру і охоплює всі види аудиторної роботи (практичні, семінарські заняття) та виконання індивідуальних завдань. Максимальна кількість балів, яку студент може набрати за цей вид контролю, становить 100.

Підсумковий контроль відбуватиметься у формі іспиту

Розрахунок підсумкової оцінки

Підсумкова оцінка (О) розраховується як сума балів за роботу в семестрі (S) та балів за іспит (Т), кожен з яких має максимальну вагу 100 балів. Вагові коефіцієнти для обох компонентів однакові та дорівнюють **0,5**.

Формула: $O = (S \times 0.5) + (T \times 0.5)$

Накопичування балів з навчальної дисципліни: поточний контроль

Види навчальної роботи	Загальна кількість балів
Усні відповіді за темами 0 по 2 бали	20
Практична робота за темами 0 по 2 бали	20
Модульні контрольні (2 к.р. по 15 балів)	30
Індивідуальна самостійна робота (проєкт)	30
Разом	100

Критерії оцінювання для кожного виду навчальної

Критерії оцінювання усних відповідей:

2 б. студент має системні знання, вміє, використовує додаткові джерела та матеріали; представляє власні судження щодо економічних процесів та явищ; користується широким арсеналом засобів доказів своєї думки, схильний до системно-наукового аналізу; здатен сприйняти іншу позицію як альтернативну; логічно та творчо викладає матеріал в усній та письмовій формі

1 б. студент може дати відповідь з кількох простих речень; здатен усно відтворити окремі частини теми; має фрагментарні уявлення, слабо орієнтується в матеріалі; відсутні сформовані уміння та навички.

0 б. Відсутня відповідь; студент взагалі не володіє матеріалом і не орієнтується в ньому.

Критерії практичних робіт (рішення задач)

2 б. Студент вірно вирішив задачу. Дотримана логіка вирішення. Зроблені висновки.

1 б. Задача вирішена не вірно, але хід рішення та логіка дотримана.

0 б. Невірно вирішена задача.

Критерії оцінювання модульних робіт.

Кожна окрема МКР складається з блоку тестів (20 тестів), що оцінюється в 5 балів та двох задач, по 5 балів кожна.

Кожен тест має лише єдину правильну відповідь і оцінюється в 0,25 балів.

Кожна задача оцінюється в 5 балів

5 б. Студент правильно розв'язав практичне завдання (задачу), спроможний пояснити методику її розв'язання та зміст застосовуваного понятійного апарату та формул.

4 б. Студент правильно розв'язав практичне завдання (задачу), але не в повній мірі розкрита методика її розв'язання та зміст застосовуваного понятійного апарату та формул.

3 б. Студент правильно розв'язав практичне завдання (задачу), але має несуттєві помилки при рішенні, не в повній мірі розкрита методика її розв'язання.

2 б. Задача вирішена не вірно, але чітко простежується правильний хід, логіку та послідовність рішення.

1 б. Задача вирішена не вірно, але простежується правильний хід та послідовність рішення.

0 б. Невірно вирішена задача.

Критерії оцінювання індивідуальних робіт (проектів)

Індивідуальна робота оцінюється на 30 балів максимально і складається з 10 задач, кожна з якої оцінюється по 3 бали:

3 б. Студент правильно розв'язав практичне завдання (задачу), спроможний пояснити методику її розв'язання та зміст застосовуваного понятійного апарату та формул.

2 б. Студент правильно розв'язав практичне завдання (задачу), але має несуттєві помилки при рішенні, не в повній мірі розкрита методика її розв'язання.

1 б. Задача вирішена не вірно, але простежується правильний хід та послідовність рішення.

0 б. Невірно вирішена задача.

Критерії оцінювання іспиту:

Іспит складається з блоку тестів (25 питань) та двох задач.

В тестах лише одна єдиноправильна відповідь, кожна з яких оцінюється в 2 бали.

Кожна задача оцінюється в 25 балів:

20-25 б. Студент правильно розв'язав практичне завдання (задачу), спроможний пояснити методику її розв'язання та зміст застосовуваного понятійного апарату та формул.

15-19 б. Студент правильно розв'язав практичне завдання (задачу), але не в повній мірі розкрита методика її розв'язання та зміст застосовуваного понятійного апарату та формул.

10-14 б. Студент правильно розв'язав практичне завдання (задачу), але має несуттєві помилки при рішенні, не в повній мірі розкрита методика її розв'язання.

5-9 б. Задача вирішена не вірно, але чітко простежується правильний хід, логіку та послідовність рішення.

0-4 б. Задача вирішена не вірно, але простежується правильний хід та послідовність рішення.

0 б. Невірно вирішена задача.

Шкала оцінювання		
ECTS	Бали	Зміст
A	90-100	Бездоганна підготовка в широкому контексті
B	80-89	Повні знання, міцні вміння
C	70-79	Хороші знання та вміння
D	65-69	Задовільні знання, стереотипні вміння
E	60-64	Виконання мінімальних вимог діяльності в стандартних умовах
FX	35-59	Слабкі знання, відсутність умінь
F	1-34	Необхідний повторний курс

Список рекомендованих джерел

1. Тульчинська С. О., Кожемяченко О. О., Кузьмінська Н. Л., Шашина М. В. Національна економіка : підручник для здобувачів ступеня бакалавра. — Київ : КПП ім. Ігоря Сікорського, 2024. — 359 с. — [Електронний ресурс]. (Доступ: КПП-репозитарій). ela.kpi.ua

2. Корогодова О. О. Національна економіка : практикум. — Київ : КПП ім. Ігоря Сікорського, 2023. — [Електронний ресурс]. (Практикум, методичні вказівки). ela.kpi.ua+1

3. Національний університет біоресурсів і природокористування України. Методичні матеріали / Самостійна робота з дисципліни «Національна економіка» : електронний посібник. — НУБіП, 2024. — [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <https://nubip.edu.ua> (дата звернення: 02.10.2025). [НУБіП України](http://nubip.edu.ua)

4. Тарасевич В. М., Білоцерківець В. В., Завгородня О. О., Лебедева В. К. Національна економіка : навчальний посібник / за заг. ред. В. М. Тарасевича. — Дніпро : ПБП «Економіка», 2021–2022 (перевидання / доповнення). — 166 с. — [Електронний ресурс]. — Режим доступу: університетські репозитарії (дата звернення: 02.10.2025). nmetau.edu.ua
5. Носова О. В. Національна економіка : підручник. — Київ : КНОУ / КНУШОП (університетське видання), 2023. — 280 с.
6. Видання кафедр Одеського національного економічного університету. Національна економіка : навчальні та методичні матеріали (практикуми, методички). — Одеса, 2021–2023. — [Електронний ресурс]. — Режим доступу: репозитарій ОНЕУ (дата звернення: 02.10.2025). library.nusta.edu.ua+1
7. Грушко В. І. (ред.). Економіка відновлення : навчальний посібник. — Київ : Університет економіки і права «КРОК», 2023. — 221 с. — [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <https://library.krok.edu.ua> (дата звернення: 02.10.2025). library.krok.edu.ua
8. Практикум з національної економіки : навчально-методичний посібник / автор. колектив — Київ : університетське видання, 2022. — 120 с. — [Електронний ресурс]. — Режим доступу: репозитарії ВНЗ (дата звернення: 02.10.2025). lib.onu.edu.ua
9. Навчальний посібник «Аналіз національної економіки» / Пухтаєвич Г. О. — Київ : КНЕУ, 2022. — 256 с. — (реквізити видання на сайті факультету). feu.kneu.edu.ua
10. Колектив авторів. Національна економіка: сучасні підходи та кейси : навчальний посібник. — Львів / Київ : університетське видання, 2021–2024. — 200–320 с. — [Електронний ресурс]. — Режим доступу: репозитарії Університетів (дата звернення: 02.10.2025). Економічний факультет+1

Інтернет ресурси

1. Міністерство фінансів України. <https://mof.gov.ua/uk>
2. Міністерство економіки України. <https://me.gov.ua/?lang=uk-UA>
3. Державна служба статистики України <https://www.ukrstat.gov.ua>